

Nr 6

Utlåtande i anledning av motioner angående en statlig propagandakampanj för bättre förebyggande hälsovård.

I de likalydande, till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionerna I:30 av herr *Bengtson* och II:44 av herrar *Börjesson* i Falköping och *Rimnerfors* hemställes, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en utredning om en riksomfattande statlig propagandakampanj för en bättre förebyggande hälsovård.

I motionerna uttalas, att ohälsa, sjukdom och för tidig död kostar svenska folket uppskattningsvis 15 miljarder kronor årligen i direkta och indirekta utgifter och produktionsförluster. Stora kostnader — och mänskligt lidande — skulle kunna begränsas med förebyggande åtgärder av skilda slag. Motionärerna erinrar om olika åtgärder som samhället vidtagit i förebyggande syfte och om den informationsverksamhet på hälso- och sjukvårdens område som bedrivs av socialstyrelsens hälsovårdsupplysningsdelegation (HVUD). De framhåller emellertid att en samhällelig hälsovård inte kan ge fullgott resultat utan aktiv medverkan från varje enskild människa. Enligt motionärernas uppfattning är en statlig och kommunal hälsovårdskampanj motiverad för att skapa kunskap om och opinion för de åtgärder var och en själv bör vidtaga. Kampanjen bör främst påtala värdet av motion, vådan av felaktig konsumtion av mat, olika stimulantias skadeverkningar och fördelarna av en sund livsföring.

Kampanjen avses inte ersätta den kontinuerliga information som sker vid skolan och andra samhällელი organ — främst HVUD — utan den skulle snarare utgöra ett komplement och bedrivs under en begränsad tidsperiod.

Motionärerna anför, att kampanjen bör vara brett upplagd och innehålla såväl ett upplysningsavsnitt som en aktivitetsskapande del. Motionärerna lämnar ett översiktligt förslag till kampanjens uppläggning i fråga om bl. a. framställande av informationsmaterial, anordnande av rikskonferenser och kurser, spridning av upplysning genom speciella program i etermedia och annonser i pressen m. m., information till elever vid alla utbildningsanstalter och till alla värnpliktiga samt olika aktivitetsskapande arrangemang, t. ex. motionstävlingar. Slutligen framhålls vikten av att näringslivet engageras i kampanjen.

Beträffande motiveringen i övrigt får utskottet hänvisa till motion II:44.

Utskottet

Utskottet behandlade förra året en motion med samma yrkande — avseende en riksomfattande statlig propagandakampanj för en bättre förebyggande hälsovård — och i huvudsak samma motivering. I remissyttrande anförde medicinalstyrelsen bl. a., att motionens syfte föll väl samman med sådan hälsovårdsupplysning som bedrevs i styrelsens hälsovårdsupplysningsdelegations (HVUD) regi och att utformandet och genomförandet av en propagandaverksamhet för förebyggande hälsovård med fördel kunde anförtros delegationen. Styrelsen för statens institut för folkhälsan uttalade likaså, att en eventuell upplysningskampanj borde anordnas av denna delegation, men anförde vidare, att en kontinuerlig upplysningsverksamhet på längre sikt kunde väntas ge ett bättre resultat än en tillfällig kampanj.

Utskottet återgav i sitt utlåtande nr 42/1967 i korthet medicinalstyrelsens förslag rörande HVUD:s arbete under budgetåret 1968/69 och fann att den planerade verksamheten i huvudsak motsvarade de önskemål motionärerna då framfört. Utskottet fann vidare lämpligt att de statliga insatserna för hälsovårdsupplysning fick den prägel av kontinuitet som angivits i medicinalstyrelsens anslagsäskanden. En utbyggd propaganda för en bättre förebyggande hälsovård fick därför enligt utskottets mening betraktas som en anslagsfråga. Motionen avstyrktes av utskottet och avslogs av riksdagen.

I de nu framlagda motionerna har framhållits att den föreslagna propagandakampanjen inte är tänkt att ersätta den kontinuerliga information som sker vid skolan och andra samhällsliga organ — främst HVUD — utan snarare skulle utgöra ett komplement.

Utskottet finner det vara av stor vikt att upplysningen rörande förebyggande hälsovård tillförsäkras goda resurser men anser inte skäl föreligga att frångå sin förra året intagna ståndpunkt att de statliga åtgärderna bör inriktas på en mer kontinuerlig verksamhet. Utskottet vill framhålla, att anslaget till Hälsovårdsupplysning i årets statsverksproposition föreslagits bli uppräknat med 200 000 kronor till 1,1 mkr. Slutligen vill utskottet erinra om att riksdagen senare detta år har att ta ställning till motionsyrkande om utredning med uppgift att framlägga förslag om rationell och kontinuerlig hälsoupplysning av rikskaraktär.

Med hänsyn till vad ovan anförts finner utskottet ej skäl tillstyrka motionerna. Utskottet hemställer därför,

att de likalydande motionerna I:30 och II:44 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 21 februari 1968

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar Oscar Carlsson (s), Hedlund (s), Eric Gustaf Peterson (fp), Helge Karlsson (s), Karl Pettersson (s), fru Hultell (h)*, herr Kilsmo (fp), fru Landberg (s), fru Diesen (h), herrar Svanström (cp), Ove Karlsson (s) och fru Nilsson (cp);

från a n d r a kammaren: fru Eriksson i Stockholm (s), fru Jäderberg (s), herrar Svensson i Kungälv (s), Lundmark (s), Wikner (s), Larsson i Borrbj (cp), Nilsson i Bästekille (h)*, Andersson i Örebro (fp), Johansson i Växjö (cp)*, Hansson i Piteå (s) och Thylén (h) samt fru Fränkel (fp).

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herrar *Eric Gustaf Peterson* (fp) och *Johansson* i Växjö (cp).